

Tillsynsärende - auktoriserade revisorn A-son

Beslut: Revisorsinspektionen ger auktoriserade revisorn A-son en erinran.

1 Inledning

Revisorsinspektionen har tagit emot information rörande auktoriserade revisorn A-sons revision av en bostadsrättsförening för räkenskapsåret 2023. De uppgifter som har kommit in har föranlett inspektionen att öppna detta tillsynsärende.

I ärendet behandlas frågor om revisorsval och revisionsberättelsens utformning.

2 Utredningen i ärendet

Revisorsinspektionen noterar följande uppgifter ur A-sons revisionsdokumentation för det aktuella räkenskapsåret.

I granskningsprogrammet för förvaltningsrevisionen har ett antal påståenden besvarats med ja. Det gäller påståendena om att styrelsen inte uppsåtligen eller av oaktsamhet skadat föreningen så att ersättningsskyldighet föreligger och att styrelsen inte handlat i strid med

lagstiftning och stadgar.¹ Under rubriken Sammanfattning har antecknats *att* A-son hade tagit del av stämmoprotokoll samt samtliga styrelseprotokoll för år 2023, *och att* inget avvikande hade noterats. Angiven slutsats är att inget speciellt hade uppmärksammats vid genomläsning.

De stadgar som finns i grundakten registrerades hos Bolagsverket den 25 februari 2013. Enligt stadgarna ska stämman välja två revisorer och en suppleant.

I revisionsdokumentationen finns ett stämmoprotokoll avseende ordinarie stämma som hölls den 14 juni 2023. Enligt protokollet beslutade stämman att till revisor välja det registrerade revisionsbolaget A till revisor. A-son är verksam i A.

Revisionsberättelsen för räkenskapsåret 2023 avgavs den 24 maj 2024. Den är undertecknad av A-son och en kollega till honom (nedan kallad X) för revisionsbolaget A:s räkning. Av revisionsberättelserna framgår inte vem av A-son och X som hade varit huvudansvarig revisor.

A-son har uppgett följande.

En viktig utgångspunkt för hans granskning var väsentlighet och risk. Hans fokus låg därför på sådana åtgärder, områden och förhållanden som var väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation.

I det revisionsprogram som han använder finns inget granskningsprogram som är särskilt anpassat för en bostadsrättsförening. Inom ramen för revisionen användes därför ett granskningsprogram anpassat för aktiebolag.

Han bedömde att det var en välskött bostadsrättsförening och att ledningen hade en vilja att skapa god kontroll. Vissa mindre brister kunde förekomma i förvaltningen men dessa bedömde han inte som väsentliga. Han hade tillräcklig grund för sin slutsats att styrelsen inte på ett väsentligt sätt hade åsidosatt lagstiftning eller stadgar, särskilt inte på ett sätt som lett till skada för föreningen eller dess medlemmar.

¹ Granskningsprogrammet är anpassat för aktiebolag. De olika benämningarna har här anpassats till det som gäller för bostadsrättsföreningar.

Av stämmoprotokoll framgår att vid den stämma som hölls under år 2023 valdes det registrerade revisionsbolaget A till revisor.

Det aktuella året var han samordnande för revisionen. En av de tidigare påskrivande revisorerna [nedan kallad Y] skulle gå i pension och detta gav tyvärr upphov till ett mindre missförstånd under våren 2024. Den uppkomna situationen diskuterades internt hos revisionsbolaget och det beslutades att X [som hade varit påskrivande revisor tidigare år] skulle kvarstå i uppdraget. En diskussion med styrelsen om påskrivande revisorer har även förts i den ekonomiska förvaltarens portal.

Han utförde uppdraget med den utgångspunkten att de var två huvudansvariga revisorer. Några särskilda överväganden kring detta gjordes inte utan det framstod för honom som naturligt i ljuset av att stadgarna krävde två revisorer och att föreningsstämman hade valt ett revisionsbolag till revisor. Information rörande huvudansvarig revisor lämnades tyvärr inte i revisionsberättelsen.

Revisorsinspektionen har i samband med A-sons yttrande fått del av en utskrift från föreningens ekonomiförvaltares portal. Av utskriften framgår följande.

X uppgav den 30 april 2024 att hon inte längre var revisor i uppdraget. Hon bad därför att hon skulle bli borttagen från portalen och att A-son skulle läggas till istället. Senare samma dag meddelade Y att även hon skulle avföras från uppdraget. Samma kväll svarade en av föreningens styrelseledamöter att Y alltså skulle kvarstå, att det behövdes en ordinarie och en suppleant och att föreningen hade valt det registrerade revisionsbolaget till revisor och inte en personvald revisor. Dagen efter – den 1 maj 2024 – angav X att hon kunde skriva på tillsammans med A-son och att han var huvudansvarig. En revisorsassistent konstaterade den 21 maj 2024, i samband med granskningen av förvaltningsberättelsen, att X felaktigt angavs som påskrivande revisor i föreningen eftersom det endast var A-son som skulle anges som påskrivande revisor. Dagen efter – den 22 maj – påtalade förvaltaren att eftersom stadgarna anger två revisorer så behövde X läggas tillbaka som påskrivande. En styrelseledamot svarade samma dag att föreningen bara hade valt det registrerade revisionsbolaget som revisor och att det fick bestämma vilka personer som skulle fungera som revisor och revisorssuppleant. Revisorsassistenten besvarade detta med att han hade pratat med A-son om påskriften och att eftersom det stod i stadgarna att två revisorer ska skriva under så kunde förvaltaren lägga till X igen för detta ändamål. Förvaltaren bekräftade därefter att så hade skett.

3 Bedömning och val av disciplinär åtgärd

3.1 Gällande bestämmelser

Bestämmelser om bostadsrättsföreningar finns i bostadsrättslagen (1991:614). I den mån det särskilt anges gäller även bestämmelserna i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar (föreningslagen). Av 9 kap. 12, 14 och 26 §§ bostadsrättslagen framgår att bestämmelserna – med vissa angivna undantag – i 6 kap. (Föreningsstämma), 7 kap. (Föreningens ledning) och 8 kap. (Revision) i föreningslagen gäller i fråga om bostadsrättsföreningar.

I 1 kap. 2 § bostadsrättslagen anges att en bostadsrättsförening ska ha stadgar. Vilka uppgifter dessa ska innehålla regleras i 9 kap. 5 §. Stadgarna kan därutöver också innehålla ytterligare bestämmelser som står i överensstämmelse med bostadsrättslagen och annan tvingande lagstiftning.

Enligt 8 kap. 36 § andra stycket föreningslagen ska revisorn anmärka i revisionsberättelsen om han eller hon vid granskningen har funnit att en styrelseledamot eller den verkställande direktören har handlat i strid med föreningslagen, årsredovisningslagen (1995:1554) eller stadgarna. Av förarbetena framgår att bestämmelsen avser att skydda såväl medlemmarnas ekonomiska intressen som deras intresse av att föreningen förvaltas på ett korrekt sätt.² Den skyldighet som en revisor har att göra en anmärkning i revisionsberättelsen i dessa sammanhang är därför inte beroende av om det föreligger en konstaterad skada eller en risk för skada.³ Det utesluter dock inte att revisorn avstår från att i revisionsberättelsen anmärka på brister i föreningens förvaltning som han eller hon bedömer vara oväsentliga.⁴

Av 8 kap. 21 § föreningslagen följer att till revisor får utses ett registrerat revisionsbolag. Av 17 § första stycket revisorslagen (2001:883) framgår att detta bolag då måste utse en av de i bolaget yrkesverksamma revisorerna att vara huvudansvarig. Det är den huvudansvariga revisorn som ska underteckna revisionsberättelsen. Av tredje stycket i samma paragraf framgår att om en revisionsberättelse undertecknas av flera revisorer, ska det anges vem som är huvudansvarig.

² Se prop. 1986/87:7 s. 164, även prop. 2017/18:85 s. 337.

³ Se FAR:s rekommendation i revisionsfrågor (RevR) 209 Förvaltningsrevision p. 3.18.

⁴ Jfr. prop. 1997/98:99 s. 143.

3.2 Bedömningen i detta fall

Revisorsinspektionen konstaterar inledningsvis att föreningen enligt sina stadgar skulle ha två revisorer och en revisorssuppleant men att den föreningsstämma som hölls i juni 2023 hade utsett enbart en revisor, det registrerade revisionsbolaget A. Revisionen av räkenskapsåret 2023 utfördes därför inte på det sätt som stadgarna föreskrev. Att det deltog flera personer, anställda i revisionsbolaget, vid revisionen och att två av dessa undertecknade revisionsberättelsen ändrar inte den bedömningen. I den uppkomna situationen får det anses åligga den som skriver under revisionsberättelsen att informera medlemmarna om bristen.⁵ Sådan information lämnades inte.

När flera revisorer undertecknar en revisionsberättelse för ett registrerat revisionsbolags räkning, ska det anges vem av dem som är huvudansvarig. Den revisionsberättelse som A-son skrev under för det registrerade revisionsbolagets räkning skrevs även under av en ytterligare person utan att det angavs vem av de båda som var huvudansvarig. Undertecknandet stod därmed inte i överensstämmelse med 17 § revisorslagen.

Genom att underlåta att informera medlemmarna om bristerna i revisorsvalet och genom att underteckna en revisionsberättelse som inte var korrekt utformad har A-son åsidosatt god revisionssed. Han ska därför, med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883), meddelas en disciplinär åtgärd. Revisorsinspektionen anser att en erinran i detta fall utgör en tillräcklig åtgärd.

Ärendet har avgjorts av Revisorsinspektionen genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit f.d. justitierådet Sten Andersson, ordförande, kammarrättslagmannen Christina Eng, vice ordförande, skattedirektören Tomas Algotsson, redovisningsexperten Sofia Bildstein-Hagberg, auktoriserade revisorn Helena Dale, rådgivaren Sophie Degenne, auktoriserade revisorn Peter Ek, advokaten Emma Norburg och docenten Jessica Östberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt revisionsdirektören

⁵ Se Revisorsinspektionens beslut den 22 mars 2012 i ärendena dnr 2011-539 och dnr 2011-540

Anders Rabb och avdelningsdirektören Jessica Otterstål, som har föredragit ärendet, varit närvarande.

Sten Andersson

Jessica Otterstål

Hur man överklagar, se bilaga.